

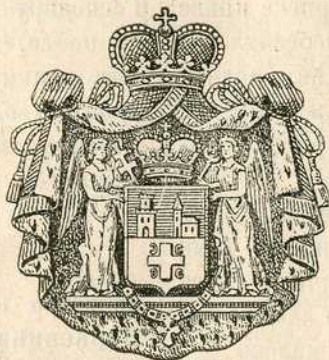

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

СРПСКИ СИОН

Год. VIII.

Број 7.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ
СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протојереј Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 15. фебруара 1898.

Посмртна реч

Преосвештеног епископа Нишког **Инокентија**
на одром блаженопоч. *Митрополита Михаила.*

Плачите верна чеда српске православне цркве! Плачимо сви и ридајмо сви, јер медоточива уста нашега доброга оца-архипастира Михаила, која су пуних 44 године питала нас са њем небесне сладости, умукосе. Огањ његова срца, који неугасно тињаше жаром небесне љубави према Мајци цркви светој, Краљу и Отаџбини, утулио се. Дух његов, онај узвишени дух, који, као на орловским крилима, час узношаше нас к небу, јер је имао помазање „с више,“ час, опет, спушташе се к нама, јер љубљаше свој род, па с тога увек тежаше, да и нас са собом узнесе к небу; ето тај велики дух, који са собом обимаше и оно, што је чисто — небесно, а уједно и оно, што је наше земаљско — њему рођено било; тај све обимајући дух, који у себи оличаваше свештену спону небесне и земаљске цркве, уздиже се ка дружини небесних ликова ангелских, ступа у коло божјих светитеља.

Овај губитак, кога сада сви осећамо и увиђамо, велики је онолико, колико беху велика и

неоцењива благотворна дела блаженоупокојенога митрополита Михаила, са којих се он слави у свеколиком православљу. Овај губитак толико је својим јадом широк и дубок, колико је Српство широко у простору и дубоко у јадима својим. Па ипак, кад би и сад још само једна кап из овог родољубивог срца канула у срце сваког Србина, тада би сваки Србин само Србин-родољуб био. Кад би само један дах овога духовнога великана српскога задахнуо сваку српску душу, тада би у Србији и у Српству само побожни, часни и добри хришћани-родољуби били, који би навек готови били „пре изгубити главу, него своју огрешити душу“. Тада би свеколико Српство срећно и напредно било.

И ми изгубисмо оваквога духовнога великана оца-архипастира нашега. С тога, плачимо сви и ридајмо сви! Ал' не оним грешним, земаљским плачем и ридањем, којим плаче и рида трошна земља за трошним благом, — за таптином земаљском. Наш плач и ридање ваља да буду изливи благодарних, побожних душа и чистих хришћанских срдаца. У томе плачу и ридању нашем ваља с једне стране, да се пролију сузе захвалнице у часу нашега време-

нога растанка са добрим оцем-архипастиром нашим, а с друге стране, у нашем плачу и ридању ваља да потеку и сузе наше хришћанске радости, јер смо пред божјим престолом добили још једног више светитеља српске цркве и од српске крви, који ће и на небесима, са истом љубављу, као и овде на земљи, молити се небесном Оцу за срећу, добро и напредак српске цркве, српскога Краља и српске Отаџбине.

Плачимо, дакле, сви и ридајмо сви оним плачем и ридањем утешнога умилења, у коме чиста, побожна душа сазнаје величину свога временога губитка, па ипак, радује се што тим својим временим губитком добија далеко — далеко више, онолико више, колико је небо од земље више. Плачимо дакле сви, радујући се о *Господу шоко изволившу*.

А сад, у часу последњег растанка овоземаљскога, приступите сви овоме освећеноме кивоту свога оца архипастира. Станите сви пред њим са оном љубављу и поштовањем, с којима стају добра и послушна деца пред свога љубљеног и доброг оца. Погледајте на његов светитељски лик, па ћете на њему још и сада видети отпечатак бриге о вама и љубави према вама. Синовљом љубављу и оданошћу одужите му се сада у овим свештеним тренутцима. Одужите му се оним дугом искрености, којим је он вас задужио кроз пуне 44 године његове архипастирске бриге и старања према вама. То учините ради ваше среће на земљи и ради вашег оправдања, у дан страшнога суда, пред неумитним судијом — Богом.

Чујте, срцем примите, и у својој души неизгладиво запечатите, ове његове речи, нама упућене: „Бога бојте се изнад свега. Краља свога, божја помазаника, поштујте и слушајте, јер Његово срце у божјој је руци. Сви сте ви синови једне мајке — Србије; сви сте народ једне лепе вере православне, и једне крви — српске. С тога браћа сте, па као браћа, љубите се и помажите се братски, те да и Бог љубави увек с вама буде.“

Тако вас је учио и саветовао ваш отац — архипастир Михаило за живота свога. То вам он, са небесних висина, кроз моју смерност, и сад говори и саветује. Послушајте, јер он сад пред божјим престолом моли се за Господара и Краља Србије, за свакога од нас и за свеколико Српство. Бог преблаги услишиће молитве

нашега оца-архипастира, јер је Он милосрдни са светима упокојио душу архиепископа-митрополита Михаила, па ће његовим молитвама и од сада и вавек, ниспошиљати свој благослов Господару и Краљу Србије, свакоме од нас на по се, и целокупиноме Српству у опште. С тога рецимо сви, из све душе и срца: *Мир праху и блажени покој души архиепископа митрополита Михаила! Вечна му памјат! Амин!*

Посмртна реч

министра просвете и црквених послова **Андре Борђевића** на одром блаженопач. Митрополита *Михаила*.

Да је религија, као битни састојак духовне природе човекове, вазда играла значајну улогу у културном животу свих историјских народа, — историја је пренуна неоспорних доказа за то.

Али, да је религија, или боље црква, чуварица њена, била од пресудног значаја у укупном културном и политичком животу нашега народа — то је непобитна истина. И једва да у том обзиру има слична примера у светекој историји.

Српска православна вера, — којој је први подигао величанствену цркву краљевић из побожне и славне владалачке куће Немањића, први архиепископ српски, велики учитељ и просветитељ свога народа Св. Сава, — била је стална, моћна чињеница у стварању прве српске државе. Она је била најјачи творац духовног јединства народнога, а тим је припремала повољно земљиште у заснивању прве најјаче државно-политичке заједнице српскога народа.

Узајамним утицајем, узајамним спомагањем, црква је државу, а држава цркву снажила и унапређивала. Најсветлији је доказ: једновремено крунисање Душана за цара и архиепископа Јоаникија за патријарха — врхунац снаге и сјаја и државе и цркве Србинове.

И у потоњем добу све црвљег и све чемернијег живота нашег, — српска православна црква била је једини стожер милосрђа и љубави, око којег се савијала љуто мучена душа и гоњена народност Србинова. Она и само она, била је истрајни чувар духовне заједнице и карактерних особина раскомаданог племена нашег. Она је била одгајивач нове снаге његове, и умне и моралне. Јер, на славама, а још више на скуповима око

WWW.UNILIB.RS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

светих манастира, тих још живих сведока сјајне прошлости наше, будила се и снажила проповедима духовника и свештеника свест народна о самосталном политичком животу његовом.

А кад је, у почетку овога века, пакон неколиких неуспешних инак јуначких покушаја, та оснажена народна свест наших предака с леонидским пожртвовањем, а истом руковођена ненадмашном мудрошћу Таковског јунака, кренула у мушку борбу за самостални живот народни, — света православна црква измолила јој благослов Божји и успех у тој борби осигурала окуражном девизом: „За крст часни и слободу златну.“

Творац ове нове Српске Државе, неумрли Таковски Јунак, Кнез Милош Обреновић I. благодарећи свом великом уму, својој ванредној државничкој мудрости, појмао је са свим јасно и оправдано: да је ради среће и напретка и народног и државног неминовно потребно било поверити управу црквом мудро и преосвећеном архиепископу. И избор његов пао је, са свим срећно, на љубимца његовог, онда још младог епископа шабачког г. Михаила, а данас, на велику жалост цркве и отаџбине наше, преосвећеног покојника.

Од 25. јула 1859. године, па све до данас историја српске православне цркве у Србији, то је историја живота и рада блаженоупокојеног митрополита Михаила.

И кад бих хтео и умео, да вам, како доликује, ту историју изложим, било би излишно. Она је данас опште позната.

Сав живот покојника је само леп сплет ретких и узвишених човекових врлина, пун обилатих, великих, сјајних дела и незаборавних заслуга за цркву, за отаџбину, за престо и велику заветну мисао Србинову, за хришћанску просвету свога народа, за милосрђе човечанства.

Те врлине, та велика дела, те неоцењиве заслуге, које су потицале из преобилне добротe и племенитости срца његова, из широке просвећености ума његова, а нарочито из никад незамореног труда и истрајног рада његова, освојиле су му љубав и поштовање не само свега народа нашег, не само високо признање и Краља и Отаџбине, него свега српског и словенског света.

Неће дуго проћи, па ће и црква и отаџбина убрзо осетити сву величину нејакнадног губитка, који им је нанела смрт нашег благог и љубљеног поглавара цркве.

О назаренима и њиховом учењу.

Пише Југ Станикић парох.

(Наставак.)

*

Пошто је толико речено и наведено о тајнама у опште; пошто смо чули; шта је тајна? и дознали: келико је „тајна Божјих“? — ваља приступити разматрању сваке од седам тајана. Приступајући пак томе, ваљало би прво разматрати тајну крштења, пошто она, по важности и значају своје, долази на прво место.

Но пре него што приступимо разматрању тајана, запитаћемо прво: ко је „пристав“ (строитељ), ко је вршилац, „тајна Божјих“? — Одговарајући на то питање, ми ћемо уједно разматрати једну тајну, говорићемо о тајни — свештенства —

1.) О тајни свештенства

Знајући, с киме имамо посла, — са нашим „вернима“, са назаренима — и имајући на уму, колико су назарени кивни на све оно, што је наше, а нарочито колико су кивни на наше — свештенике, држимо да ће бити не само корисно, него баш и нужно, да прво рекнемо коју о свештенику, као носиоцу тајне свештенства, а за тим о самој тајни свештенства. —

А.) О свештенику, као носиоцу тајне свештенства. —

Говорећи о свештенику не ћемо набрајати и ређати његове разне каквоће, особито телесне и духовне (умне и моралне) једно, што би нас то и одвише далеко одвело; друго, што у томе и не постоји никакав спор међу нами и назаренима, те то и не спада овамо, јер нам није нужно. Оно, право рећи, ми и не знамо, да ли назарени и траже и захтевају извесна својства од својих свештеника, од својих „старешина“, и ако захтевају, каква су то својства; а кад би то знали, можда би се онда и у томе, као и у другоме разликовали, те би се онда и на то осврнути морали.

Говорећи о свештенику говорићемо о томе, како, односно у чему га видимо ван цркве, а у чему у цркви; другим речима говорићемо: о свештеничком оделу 1.) свакидашњем, обичном и 2.) црквеном, свештеном.

а.) О обичном, свакидашњем оделу свештеничком. —

Да би своје тело заклонио и сачувао од разних непогода времена човек употребљује —

одело. И свештенику, као човеку, нужно је одело. Но свештеник има и носи одело, које се кројем и направом разликују од одела других људи.

Уставши против наших свештеника, назарени запеше и за то обично, свакидашње одело свештениково. Њима је и то одело добро дошло, да и њему свету — дакако плиткоумом и лаковерном — покажу и докажу, како наши свештеници нису и бити не могу слуге Христове већ и због свога — одела! На ту тврдњу своју нађоше они ништа мање, него доказ чак из самога — св. писма. Та за Бога, то обично, свакидашње одело свештениково је дуго и широко, а у св. писму сâм Христос осуђује фарисеје и књижевнике, што „раширују своје амајлије, и граде велике скуте на хаљинама својима“ (Мат. 23. 5.) И ето вам јасна доказа самога св. писма! И ко би могао — крај тако јасна доказа — само и посумњати, а камо ли неверовати, да наше свештенство доиста није и бити не може у служби Христовој већ и због — одела свога?!

И доиста. прво чим се назарен баца на наше Православље а пред лицем онога, чију је душу спасти рад, односно кога у своје вигове улести жели, јесте та повика на свештеничко одело. Назарен расклапа св. писмо, и то „случајно“ код 23. главе Матејева Јеванђеља, те чита дотичноме: „Тада Исус рече к народу и ученицима својима говорећи: на Мојсијеву столицу седоше књижевници и фарисеји. Све дакле што вам реку да држите, држите и творите али што они чине, не чините; јер говоре, а не чине. Него вежу бремена тешка и незгодна за ношење, и товари на плећа људска; а прстом својим неће да их прихвате. А сва дела своја чине, да их виде људи; раширују своје амајлије, и граде велике скуте на хаљинама својима. И траже зачеље на гозбама, и прва места по зборницама, и да им се клања по улицама, и да их људи зову: рави! рави!“ (1 — 7.)

Па да би дотичноме то место св. писма мало растумачио и јаснијим учинио, назарен пружа прст на „попу“, па му вели: ето видиш, твој попа носи широке хаљине, седи у зачељу на гозбама, има прво место по скуповима, њему се клањају, њега поздрављају по улицама, њега зову: рави! рави! оче! А као што сам чуо, сâм је Христос осудио, забранио; а кад твој поца

ипак то и тако чини, онда и сам лако разумети и знати можеш, да твој попа није и бити не може слуга Христов.

Опазивши на лицу нападнуге жртве тргове признања и одобравања, назарен „кује гвожђе док је вруће,“ те дотичноме износи пред очи од свештеникових широких хаљина још грђе и горе, страшније и грешније; напомиње му, како га његов попа учи, да се клања идолима — иконама, и ако друга заповед Божја изрично забрањује „градити ликове резане или какве слике и клањати им се и служити“; како му његов попа подноси на целивање Христова вешала — крст, на коме је Христос „најгрозније муке претрпио, и на коме је умро“; како му његов попа саветује, да се моли некаковим свецима, обичним људима, и ако прва Божја заповед изрично забрањује имати „уз Господа Бога друге богове“ и др. Наравно, да после свега тога назарен није пропустио, да дотичнога својски и пријатељски опомене, да престане даље грешити, да престане ту веру воровати и уједно да га још својски и пријатељски позове у „скупштину,“ у њихову заједницу.

То и тако чини назарен старајући се свим силама, да дотичнога забави, да му неда мислити и размишљати; јер кад би дотични мало мислио и размислио, те назарене запитао: а Бога ти, како је Христос могао препоручивати народу, да слуша окореле грешнике, књижевнике и фарисеје, те притворице и лицемере? — свакако би назарена у не малу забуну довео; или кад би помислио: кад се синови избраног народа Божјега могли спасти, ако су само слушали науку, и чинили оно, што им кажу грешници и лицемери, књижевници и фарисеји: зар се не бих и ја спасти могао, кад бих само слушао поуку, и радио онако, како ми саветује мој — ма и грешни попа — таква би помисао свакако уништила силу назаренових речи.

Али немогући доћи до мисли и размишљања нападнута жртва, иначе добра душа, али у стварима вере слаба „трска, коју ветар љуља“ (Мат. 11., 7.) „мало дете, које љуља и заноси сваки ветар науке“ (Ефес. 4., 14.) — лети у наручје назарену, пуно срећан и блажен, што једва једном нађе добра човека, наиђе на искрена пријатеља, који му је душу из пакла истргнуо; грози се и стреса при помисли, да га је у старој незнабожачкој вери и смрт за-

десити могла, а за тим плива у миљу и радости, што ће му сада душа раја достати.

Е, па да видимо, јесу ли књижевници и фарисеји доиста грешили тиме што су „граддили велике скуте на хаљинама својима“?

У старом завету одредио је Бог преко угодника свога Мојсија све, како се има владати и понашати изабрани народ Божји, те је одређено и то, какве хаљине имају носити синови Израилеви. Тако читамо у четвртој књизи Мојсијевој: „Јон рече Господ Мојсију говорећи: реци синовима Израилевима и кажи им, нека ударају ресе по скутовима од хаљина својих од кољена до кољена, и над ресе нека међу врцу плаву.“ А таково одевање синова Израилевих имало је свога узрока и разлога, а тај је: А имаћете ресе за то, да се гледајући их опомињете свих заповести Господњих и творите их, и да се не заносите за срцем својим и за очима својима, за којима чините прелубу; него да памтите и творите све заповести моје, и будете свети Богу своме.“ (15., 38.—40.)

Носећи хаљине са скутовима књижевници и фарисеји не чинише ничега грешнога, на против одеваше се по пропису; а што су чинили преко прописа јесте не то, што су „граддили велике скуте на хаљинама својима“ — као што је то Вук Караџић погрешно превео, — него што су повећавали „ресе по скутовима од хаљина својих,“ а то чинише из тобожње велике побожности своје, или из сујете, да би тиме свету више у очи упадали. („Назаренство“ стр. 121. прим. 10.) Па и ако баш ни то повећање реса не беше само по себи никакав грех, ипак је Христос књижевнике и фарисеје укорети морао, али не за то, што су они по скутовима од хаљина својих носили дугачке ресе, дуже него обично, него за то, што су били сујетни и притворно побожни; као што и у целој 23. глави Матејевој Христос коре и осуђује књижевнике и фарисеје са притворства и лицемерства.

Кад књижевници и фарисеји не грешеше тиме, што су носили хаљине са скутовима: онда не може бити ни говора о греху код наших свештеника, кад они носе хаљине са скутовима, кад носе широке хаљине, нити наши свештеници са тих хаљина заслужују какав укор и осуду, а најмање те хаљине нашим свештеницима могу сметати, да они буду слушама Христовим.

Истина да у св. писму нов. завета није наведено и потанко одређено, какве хаљине имају носити Хришћани, или боље хришћански свештеници; новозаветни писци не хтедохе се ни бавити нарочито са оделом, као са нечим споредним и мање важним. Али из тога не можемо закључити, као да пастири и учитељи и односно свештеници првих времена цркве Христове и нису имали и носили неко нарочито, особито одело, којим се од других чланова разликовало.

Да је у цркви Христовој доста рано, ако баш не и одмах од почетка, одређено, какво одело имају носити свештеници, то нам казује и сведочи 27. правило т. зв. „трулског“ васионског сабора, који је одржан 691 г., на ком су сабору „особно присуствовали патријарси цариградски александријски, антиохијски и јерусалимски“ („Правила с тумачењима“ I. 17.) и на ком сабору беше 227 светих отаца. То правило каже: „Никакав клирик нека не надева одеће, која му не приличи, ни кад у граду борави, ни кад иде на пут, него нека носи хаљине, „које су већ одређене за оне, који клиру припадају...“

Други један, и то помесни сабор који је држан много пре „трулског“ сабора, а на име који је одржан око 340. г. у Гангри (Исто, стр. 20.) у свом 12. правилу дотаче се и опет хришћанског, односно свештеничког одела, те спомиње неко „опће и обично одело“; у том се правилу уједно расправља и о материји, из које и какове се има готовити то одело.

Кад се, дакле, око 350. год. говори о неком „опћем и обичном оделу,“ то је онда изван знак и јасан доказ, да је то одело још много раније заведено и уведено. Каквог је кроја и облика то одело било, можемо донекле знати и из св. писма.

У другој посланици својој позива св. апостол Павле ученика свога Тимотија да дође к њему, па му вели: „Кад дођеш донеси ми кабаницу, што сам оставио у Троади код Карпа...“ (4., 9. и 13.) Ова хаљина назива се у грчком и старословенском св. писму; „*φελωνία*“, а у мађарском; „*felsőruha*“. (Чудновато! да по немачкој библији у преводу *Dra. Leandera von Ess-a* апостол Павле није захтевао, да му Тимотије донесе хаљину, него „*Wischentat-teral*“!) Из овога места св. писма дознајемо, да је св. апостол Павле имао две хаљине, једну

и горњу, по нашем св. писму кабаницу. Како и данашње свештенство носи две хаљине, горњу и долњу, вероватно је, да су у цркви Христовој за свештенике уведене онаке хаљине, какве је апостол Павле имао, и какве су хаљине старозаветни свештеници носили. Ово је тим истинитије, што је св. апостол Павле био не само Јудеј него и „фарисеј“ (Дела, 23., 6.), те се као и остали фарисеји одевао.

Према томе одело нашег свештенства је једнако или слично оделу старозаветног свештенства, о чем се уверавамо видећи и гледајући и данас на јеврејском свештенству одело као и на нашем. Тиме пак, што је црква Христова примила за своје свештенике одело старозаветног свештенства — црква ни бар мало погрешила није. Христос Спаситељ дошао је да промене не љуску, него језгро старога завета, као што то и св. писмо сведочи: „За то улазећи у свет говори: жртва и дарова ниси хтео, али си ми тело приправио“ (Јевр. 10., 5.) Главно, што је требало знати, јесте то, да ли ће свештеници цркве Христове као и старозаветни свештеници и надаље приносити „жртве и дарове“ и кропити крвљу јарчијом и јунчијом, или ће приносити жртву бескрвну и освећивати верне јелом тела и пићем крви Христове. А кад је дошло до питања: какво ће одело носити свештеници цркве Христове? онда је било сасвим јасно и разумљиво, да треба прихватити и усвојити одело старозаветног свештенства, већ и за то, што је то одело св. писмом прописано и што је то већ одело оних свештеника, који су служили Богу Саваоту, коме и свештеници цркве Христове служити имају.

Као што је прописано одевање синова Израњевих имало смисла и разлога, исто тако и нарочито одевање свештеника цркве Христове има свога важнога узрока и лепога смисла. И свештенике цркве Христове, као и синове Израњеве, има одело да „опомене свију заповести Господњих,“ и да их подстакне „да памте и творе све заповести те, како би на тај начин апостоли и „били свети Богу својме;“ одело свештеника има да опомене на чин, у коме је, те да се клони свију оних места, која чину томе не приличе; одело свештеника има да подсети на службу, у којој је, те да се чува свију оних дела, која су служби тој противна. Одело то има да каже и

вернима, ко је свештеник и како му се владати ваља.

И збиља! На многа би — чину његовом неприлична — места свештеник забасао: многа би — служби његовој противна — дела свештеник учинио, само да није на њему — свештеничка одела. А кад се по где-који свештеник ипак толико заборави, те отиде на место неприлично, учини дело недостојно — они, који га гледају веле: штета за ту хаљину, која је на њему; грехота, што срамоти ту хаљину, коју је обукао! А хаљина се не срамоти и срамотити не може, него се срамоти чин, у коме је и служба, коју дотични врши.

То, што се на свештенику види лепше и богатије одело, ни то није и бити не може никакав грех. Већ споменуто 12. правило помесног сабора црквеног, у Гангри одржаног, вели: „Који човек, ради тобожњег вежбања у добру носи груби огртач, па као да је због тога праведан, осуђује оне, који побожно носе свилене хаљине и служе се свима опћег и обичног одијела, нека је анатема.“ Нити је човек у грубом огртачу већ тиме праведан, нити је човек у свиленој хаљини већ због тога грешан. Под грубим огртачем исто тако, као и под свиленом хаљином може бити покварено срце, рђав човек; и обратно: свилена хаљина, као и груби огртач може покривати срце вере и љубави пуно, добра и побожна човека. Може човек и у свиленој хаљини служити Богу, као што и у грубом огртачу може служити — мамону. На хаљину није гледати, по оделу није судити и осуђивати никога.

Сам Христос Спаситељ — на кога се ми само угледати, а са којим се ми никад и ни у понизности и скромности изједначити не можемо — имао је и носио је „доламу“, која „не беше шивена, него изаткана сва с врха до дна,“ тако да војници, који разапеше Христа, поделивши међу собом друге хаљине, гледајући ту необичне направе и ванредне лепоте хаљину Христову „рекавши међу собом; да је не деремо, него да бацимо коцке за њу, коме ће допасти.“ (Јов. 19., 23 — 24.)

У осталом не да се опоречи истинитост и важност 16. правила седмог васионског сабора: „Свака раскошност и накит тела прстивна је свештеничкоме чину и сталезу...“, те да се не могу и не сму „исмејавати они, који носе просто и скромно одело“... јер „и од најста-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ријих времена свагда је сваки свештени човек задовољавао се простим и скромним оделом, јер „све што се не употребљује ради потребе него ради накита, потпада приговору сујетности,“ као што Велики Василије каже.

Па да би се избегао и сам „приговор сујетности“ — и ако је у ствари није, добро је и саветно је, да се свештеници „простије и скромније“ одевају; простије и скромније одело боље и приличи свештеницима, као учитељима земаљског сиромаштва, а небеског богатства; простије и скромније одевање од стране свештеника благотворно утиче и на одевање поверених верних и чување истих од грдних трошкова, које захтева сјајно и богато одевање.

*

И тако видесмо, да је са свим неумесна и неоправдана она вика, коју назарени подижу на наше свештенике због тога, што носе широке хаљине, сличне хаљинама старозаветних књижевника и фарисеја; и да због тих хаљина ми не треба да бегамо од наших свештеника, а најмање смемо им због истих хаљина одрицати сваку — послушност. — (Наставиће се).

Проповед.

У НЕДЕЉУ СИРОПУСНУ

превео: Милан Попадић парох.

Радујем се и веселим се данас, кад погледим цркву Божју, те угледам, како је са довољно искупљеним бројем побожних духовних синова својих украшена. Јер кад поспотрим светла лица ваша, православни Хришћани, то видим на њима велико знамење душевнога задовољства, као што је неки од премудрих казао: „Сердцѣ веселашѣса оукетѣтѣ лицѣ.“ Зато сам и ја данас са већом вољом изишао пред вас, да ту духовну радост вашу с вама поделим, те уједно да вам и то навестим, да од сутрашњег дана наступа света четрдесетница; свети, велики и часни пост ускршњи. Пошто пак Господ и Владика, као човекољубиви Отац наш, жели нас кроз искрену исповед и срдечно покајање, од свију грехова наших да ослободи; то нам пружа и изврсно лекарство, којим ми, од силних грехова и порока болну душу своју — исцелити можемо. То душевно лекарство, које нам Бог пружа, јесте пост.

Нико, дакле, нека не буде тужан и жалостан, него нека се весели, радује, и прославља Бога, који се брине о душама нашим, и који нам тако изредан пут к спасењу нашем показује. Оставимо, нека други сматрају: Пијанство, неуздржљивост и свако зло дело, које од пијанства произилази, — нека сви други, велим, то све, као празнике и славља своја сматрају; али напротив црква Божја нека сматра и празником именује: пост, презирање свију страсти и наслада телесних, и сваку врлину и добро дело. Јер тамо је истинити празник и славље, где је душевно спасење, где је мир и једнодушност, где се одбацују све таштине и будалаштине света овога, где се избегавају све раскошности у скупоценим јелима, пићу и оделу, где је свако спокојство, тишина, љубав, радост, мир, кротост и сва друга небројена добра и блага душевна.

И тако ћемо ми данас у овој беседи својој пробеседити мало о посту, а ви богољубазни Хришћани, отворите недра ума свога и примите у њих поуке, које ће вам се о томе казивати.

Као год што онај, који себи: чисту, красну и благородну невесту доводи, претходно собу своју ћилимима украшава, сав дом свој чисти и уређује, па тек онда невесту своју у одају уводи; тако исто и ми љубазни моји, очистимо најпре мисли своје од свију жеља грешних, одбацимо раскошност и неумереност у јелу и пићу, те у раширена недра своја примимо пост: као оца свега доброга, као учитеља целомудрености и сваке врлине, као најблажији и најлековитији душевни лек и мелем. Јер кад лекари неку унутрашњу болест тела човекова лечити почну, то онда прописују болеснику томе, да се уздржава од телесне хране, да не би иста дејство и силу лека тога умањавала. Но још много више треба да се уздржавају и умереност у свему пригрле они, који ово душевно и корисно лекарство поста у себе примају; много још више треба они да очисте мисли своје, да разбистре ум свој, да не би како он цијанством помрачен уништио сву ону душевну хасну, коју ми од поста очекујемо.

Ма да знам, да ће ове речи моје мно-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

гима као стране изгледати; то ипак молим, да ми, — не по неком обичају или навици својој поступамо, него да дела своја са зрелим расуђењем предузимамо и иста извршујемо. Јер каква ће нам хасна бити од свакидашњег прекомерног јела и пића? Никаква, него шта више биће још грдна и велика штета Јер кад се од неумереног пића ум помрачи, то се онда тога часа у самој клици утамањује она душевна хасна, која од поста произилази. Кажи ми, шта је непристојније од тога, кад се човек до саме поноћи напаја са јаким и водом нераствореним вином; те сутра кад сунашце обасја исто му вино на грло изилази?

Такви су људи и у оцхођењу своме одвратни и од својих домаћих презрени, а од оних, који знају шта је пристојно истисмејани; то осим свега тога, због тако велике неумерености и неуздржљивости своје — још и гнев Божји на себе навлаче. Као што и стоји написано: „пијанице царства Божјега неће наследити“ (I. Кор. 6. 10). Доиста, ништа не може бедније бити од таквих људи, који због кратке и привремене насладе у овом земаљском животу, — губе ону вечну насладу у оном блаженом и вечном животу. Но педај Боже, да би ма који од нас таквом страшћу обузет био! Сви ми, како на данашњи дан — тако и у будуће, треба да наситимо тело своје, али при томе са мудро уздржљивошћу да поступамо, да сваку страст избегавамо; те да се са бурнога мора свију досадањих уживања, наслада и страсти телесних, сутрашњег дана у тихо пристаниште душа наших — навеземо, да од сутра, с помоћу Божјом: свети, часни пост ускршњи започнемо; те тиме уједно и сва она добра и блага душевна примимо, која ми са њиме у изобиљу добијамо.

Зато још у почетку, кад је Бог саздао првога човека, знајући, да му је то душевно лекарство за спасење најнужније, одмах му је ову заповед дао: „једи слободно од свакога дрвета у врту; али с дрвета од знања добра и зла, с њега не једи“ (Бит. 2. 16, 17). А овим Божјим речима: „ово једи, а оно не једи,“ — пост

је од самога Бога установљен и прописан био. Први је човек дужан био чувати ову заповед Божју, но он је није сачувао, него побеђен страшћу неуздржљивости своје — преступио је; те зато је од Бога и на смрт осуђен био Јер овај лукави демон и непријатељ рода људскога, кад је видео блажени живот првога човека у рају и да он као анђео у тело обучен на земљи живи; — то је све силе своје на то уложио, да му замку сплете, да његов блажени живот и наду на још већа обећања Божја — сасвим обори и уништи.

Из овога се јасно види, да је услед зависти ђаволске смрт у свет дошла; те да је при самоме почетку света кроз неуздржљивост и неумереност човекову и њиме завладала. Па зато и Свето Писмо свагда раскошни и неумерени живот изобличава, те говори: „Али се Израил угоји, па се стаде ритати; удебљао и засалио је; па остави Бога који га је створио.“ (Второзак. 32. 15). И Содомљани осим свију других зала својих, највише су и зато гнев Божји навукли на себе, што су у јелу неуздржљиви и неумерени били; па у томе изобиљу своме не хтедоше сиромаша и убогога потпомагати, гладнога нахранити и сва дела милости телесне испунити. Као што пророк вели: „Ово беше безакоње Содомљана: у изобиљу хлеба наслађаваху се, а не помагаху сиромашу и убогome.“ (Јез. 16. 49). Неуздржљивост у јелу и пићу, јесте дакле извор и корен звију зала.

Видиш ли сад, љубазни Хришћанине, како је неуздржљивост и неумереност за душу и тело наше шкодљива?! Напротив пак пост, као нај изреднији и најблажији мелем, на здравље душе и тела нашега делује. Тако је велики пророк Мојсеј четрдесет дана постио, те се удостојио, да закон на каменитим таблицама од Бога прими. Но кад је сивавши са горе увидео грехе и преступе народа Израилскога, то је оне таблице, које је са толиким трудом од Бога примио, — побацао и разлупао, јер је држао, да тај народ, који се опија и закон преступа, није достојан да закон Господњи прима. Зато је нужно било да он још четрдесет дана пости, да би оне таблице, које је због безакоња народнога

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

подупао, — опет од Бога добио и народу донети могао. Такођер је и велики пророк Божји Илија толико дана постио и тиме од смрти ослобођен, те на ватреним колима од Бога на небо подигнут био, где се и данас налази. Исто је тако и пророк Данил многе дане постио те таквом силом и снагом постом укрепљен био, да је јарост лавова обуздао и у овчију кротост претворио и толико, што их је задржао, да га зверским нападајем својим не растргу. Постом су и Ниневињани гнев Божји, због силних грехова својих, од себе одвратили и Владику свију људи Бога на човекољубље и милосрђе приклонили. Наконлетку и сам Господ наш Исус Христос четрдесет је дана постио, и онда је на борбу са ђаволом изишао; а тиме је и нама пример дао, да се и ми постом и молитвом наоружамо, те тако њиховом силом укрепљени, да се упустимо у борбу са ђаволом, а те је: са свима пороцима, гресима и страстима својима.

Пошто је, дакле, велика сила поста и њиме се душа наша много користи; то свим силама својима настојмо да ову хасну, коју од поста добијамо, са немарности своје — не изгубимо: нити пак да се тада сневеселимо, кад пост наступна, него шта више треба да се радујемо и веселимо, и да се на светог апостола Павла угледамо, који говори: „Но ако се наш спољашњи човек и распада, али се унутрашњи обнавља (II Кор. 4. 16.) Јер је пост душевна храна. Као што телесна храна храни и гоји тело наше; тако исто и пост чини душу нашу бодром и лаком, те је као крилима над овим земаљским светом, над жељама, уживањима и сластима светским, — узноси на небо, на оне небесне духовне и вечне ствари.

Као год што лаке галије морем брже плове, а оне које су оптерећене робом потапају се; тако исто и пост мисао нашу лакшом чини, те нам помаже, да море света овога сретно пребродимо, да душа наша презре све, што год је земаљско; јер то све као сенка и сан ноћни пролази, па да пригрли себи ствари духовне, блага небесна, која су тврда и постојана и која до века остају. Дочим пак нијанство и свака неумереност оптерећава мисао

нашу; те колико год ми преко мере тело своје хранимо и питамо, то толико више душу своју у сужањству држимо и са свију страна заграђујемо. Шта више нијанство и неумереност не допушта ни уму нашем, да има здраво расуђење, него га води по свима врлетима греха, и подстиче га на таква дела, која су спасењу нашем сасвим противна.

Зато, побожна браћо моја, ревнсно постарајмо се о спасењу своме, те сва дела телесна, дела зла и тамна одбацимо, која чим се појаве одмах их и нестане. Таква је: раскошност, слава, могућство, богатство и свака срећа света овога. Све ово није тврдо ни постојано, ни непоколебиво, него све то брже од бујне реке протиче; а сви они оскудни и наги остају, који су за ова трошна земаљска блага привезани били. Али нису таква духовна блага, него су на против, тврда, постојана, непроменљива и вечна. По томе, дакле, каква би то безумност била, да ми одбацујемо оно, што је постојано, а примамо оно, што је непостојано, да одбацујемо, вечно, а примамо оно, што је земаљско и привремено, да презиремо оно, што нам весеље и насладу у будућем животу спрема, а пригрљавамо оно, што нам тамо жестоку муку приуготовљава? О свему томе расуђујући, љубазни, и много се бринећи за спасење своје, — презримо и далеко од себе одгонимо сваку неумереност у јелу и пићу и раскошност, те заволимо пост и свако друго разумно дело. Постарајмо се, да сваки дан добра дела чинимо, а особито пак у дане овога наступајућег часног поста; како би у сваком духовном животу напредовали, и велико богатство свију врлина и добрих дела сабрали, те се тако удостојили, да дочекамо Онај дан Господњи, када ћемо са скрушеним срцем приступити оној страшној и духовној трпези, да се у чистој савести својој оних неизречених и бесмртних блага причестимо, и благодати, која отуда произилази — испунимо; — молитвама и заузимањем оних, који су угодили самоме човекољупцу Христу и Спасу нашем, с којим нека је Оцу као и светоме Духу слава и част, сада и увек до века *Амин.*

Извештај епарх. административног одбора Вршачког

о раду свом за време 1888.—1897. поднешен IV. епархијској скупштини.

Славна епархијска скупштина! По дужности својој, а према наређењу XVIII. чланка „Пр. уређења епархија“ од 30. јула 1871. године, немање према налогу славне скупштине од 30. октобра 1897. године, част је потписао епарх. административном одбору славној епархијској скупштини следећи извештај донети:

У деветогодишњем току времена од како је треће заседање ове скупштине 1888. деловало, спао је епархијски административни одбор овај са својих 9 свештеничких и 18 световних чланова, које смрћу које исељењем, које оставком, на 6 свештеничка и 9 световна члана.

Са тим малим бројем чланова својих делао је овај епарх. админ. одбор и вршио своје послове савесно и према маленом броју свога премда марљивог чиновничког особља по могућству тачно и уредно, као што ће се славна скупштина из седничких занисника од год. 188.—1892., и 1896.—1897. спомоћних књига и акта, који се славнојстој на расположењу стављају уверити моћи. За то време држано је преко 100 које редовних — сваког месеца — које ванредних седница са преко 5000 предмета све такове врсте, што у делокруг административног одбора спадају. Један од најважнијих предмета јесте увађење рескриптуалне наплате свештенства, што је обзиром на сиромашно стање оло неколико црквених општина у вршачком протопрезвитерату и са призрењем на народ изведено. Не мање важности је предмет био инвентарисање народ. цркв. добара у појединим цркв. општинама, што је такођер изведено.

Потпуну пажњу заслужује у оквиру предмета у најновије доба објављени налог високославног Саборског Одбора о исплати дугова односно иставаљању обвезница преко дугова старих саборских трошкова и верозакон. приноса. Многе општине не ће да потпишу такове за 10 година плативе обвезнице, не респектујући налог ни Саборског, а још мање овог административног одбора, премда су им предочене последице решителнице. Увиђајући међу тим и овај епарх. админ. одбор., да је неким, нарочито мањим цркв. општинама и за 10 година посве немогуће исплатити горње дугове, где су год такве цркв. општине поднеле молбу, било за отпис истих дугова, било иначе, свагда је најтоплије препоручивао велесл. Саб. Одбру уважење сличних молби.

Да би се руковање са цркв. општинским благајнама свуда тачно и по пропису водило, наредио је овај епарх. админ. одбор, да се исте благајнице сваке недеље између јутрења и св. литургије од месног свештеника сконтрирати имају; које је расположење тим пре за све ц. општине обавезно постало што је велесл. Сабор. Одбор уток једне цркв. општине против исте оностране одлуке одбио и овдашње расположење потврдио. Велика је међу тим штета, што су не у једној цркв. општини тај налог криво схватили, и као неповерење сматрали, те је баш услед тога у више цркв. општина, међу председницима и душестаратељима постао запет званичан одношај.

Да би се парохијске сесије услед могућег занемаривања уплате држ. пореза од оптерећења ослободиле, наредио је овај епарх. админ. одбор, да му окр. протопрезвитери сваке године подносе извештај о том, како свештенство порез плаћа; те је такове свештенике, који нису тој дужности за времена удовољили, свагда безодвлачно и са успехом упутио на измирење таквих дугова. Пошто се доказало, да више цркв. општина нису своје зграде од пожара са буди каквог разлога осигурале, за дужност је своју овај епарх. админ. одбора сматрао свим цркв. општинама наложити, да се под солидарном одговорности ц. општ. управе за могућу штету за обезбеђење одмах пријаве.

При распорезивању парохијала, свагда је обраћена пажња на односне §§-е највишег кр. отписа од 10. августа 1868. године, те су поједине цркв. општине у сваком случају упућиване на разрез, којим ће се сиромашнија класа штедити. Искуство је показало, да је најправичнији разрез парохијала по извесној маленој своти од брачнога пара, а недостатак по порезној форинти, ипак многе цркв. општине неће да увиде пробитачност таквог начина пореза парохијала, већ не у једном случају желе исти на најнеправеднији начин, по душама порезати.

Сваком је приликом припазио овај епарх. админ. одбор, да се црквени капитали колико је год могуће сађувају. Искусио је наиме, да се у више цркв. општина налазе несигурне главнице код појединих верних још из старијих година, те је безодвлачно издао налог, да се сви несигурни капитали имају отказати, или осигурати, и да цркв. општине у напредак, камату издавати, већ их имају капитализирати, евентуално на куповање корисних непокретности употребити.

Где су црквене општине имале какву непокретност продати, увек је по дужности својој са

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

највећом опрезности поступао овај одбор наредивши предходно извиђај, да ли је продаја одишта потребна и постаравши се, да се добивена готовина у корисно подужеће уложи. При оправкама цркв. општинских зграда увек су наређиване јавне дражбе на мањак и односни уговори су с том примедбом ограђени, да где год то може бити имају подузимачи јемство на се примити за ваљаност рада, евентуално и кауцију положити, и погођена наплата никад се није пре исплаћивала, док год се ова власт преко овога изасланика није уверила, да је свршени рад ваљан.

Решавање спорова због плате међу свештенством и црквеним општинама доста је пута бивало на седницама овог епарх. административног одбора. Нарочито су неке цркв. општине, у којима још није рескриптуална плата заведена била, служиле предметом таквих спорова. При одлучивању је увек руководило ову власт начело, да док није допустила, да свештеник поред заслужене своје плате има штете, бранила је и цркв. општине, ако су потраживања сумњива били.

Налози виших автономних власти вагда су примани са дужним штовањем, и без одлагања извршени. Од 1888. године руководио је овај епарх. административни одбор изборе посланика за народ. цркв. сабор у годинама 1890-ој и 1897-ој, старао се да у цркв. општинама свуда одржи најбољи ред, те је где се неред стварно доказао такове подигао и вођење послова, док се неуредности не отклоне, привр. заступствима поверавао.

Остали предмети, што су на решавање поднани релативне су важности, и налазе се у оквиру законом прописане надлежности овога одбора. Заслужује још већу пажњу питање о дисциплини у управи.

Многе наше цркв. општине, са малим изузетком градских општина, не схватају добро свој положај према епарх. управи. Оне се махом упуштају у гласање преко налога претпостављене им власти и не један пут донесе једногласан закључак: да исти не прима. Епарх. админ. одбор овај за дужност је своју сматрао таквим општинама разтумачити, да су оне епарх. управи отпочињене, те да као такве не могу о том гласати, примају или одбацују онострано налог, јер је таквим начином управа *ad absurdum* доведена. Мора још и то овом приликом навести овај адм. одбор, да је ушао у обичај код неких општина, боље рећи код неких приватних особа, које посла имају са њиме, да му поднеске непристојним тоном пишу, што се карактеризовати не да, али се ни прећутати не може, и што је у више таквих

случајева служило поводом, да се такви поднесци поднесачима са озбиљним упутством на пристојност врате.

На послетку не може се муком прећи ни преко одношаја између свештеника и црквено-општинске управе у неким местима. Тај је одношај сведен па то, да у скоро четвртини оводручних цркв. општина постоји зането стање између свештеника и цркв. општине, и већином због плате. Верни желе, а са потпуним правом, тачну свештену службу, а не помишљају, да свештеник не може без плате постојати; затражили пак своју дотацију, одмах се побркају досадањи добри одношаји. По себи се разуме, да овај административни одбор увиђа материјалну оскудицу у народу, али и то не може допустити, да се ауторитет свештеника до нуле понизи, да овај мора да моли и преклиње председника и друге органе за своју заслужену плату. Не нађе ли свештеник лека ни мољакањем, принуђен је, наравно, својој вишој власти жалити се. Ова пак, заштићавајући свештеника посредством жупан. власти, наређује оврху, која се наравно спроводи бевобзирце *sub titulo* свештеничке плате. Да таква оврха у народу не чврсти уважење и поштовање према свештенику неоспорна је ствар. И свештеник мора помоћ епарх. управе да плати с тим, што је изгубио мир у својој општини, те шта више услед тражења помоћи више власти постао је у општини омрзнут. У осталом за ове ствари најјаснију слику даје околност, да је за последњу 1½ годину дана у преко 40 случајева замољена политичка власт за езекутивно истеривање парохијала.

Иза овог нека нам је дозвољено, да и о повољнијем предмету извештај поднесемо. А то је у првом реду, да је последње седнице епархијске скупштине крејирачо зваће прегледача цркв. општинских рачуна у потпуном смислу одговорило тада замишљеној својој задаћи. Рачуни цркв. општина и манастира тачно се контролишу и у опште је много поможено, да се материјално стање истих тачно може сазнати. Делокрук епарх. рачуно-испитача описан је у штатуу, што га је славна скупштина г. 1888. усвојила и тачно се обдржава. Исто је зваће спојено са 600 фор. а. вр. годишње плате, што се прирезом на цркв. општине и манастире прикупља до даљег наређења.

Неке црквене општине наше у свесном схватању свога позива, почеле су, по могућности својој, непокретности, земље куповати у намери, да тако полаким радом и купом набаве себи сигуран доходак, из којег ће се временом парох. свештенство

тих општина наплаћивати моћи. Таково подузеће потпомагао је овај епарх. админ. одбор сваком приликом по свом делукругу и данас већ има подручних општина, које се могу са успехом подчигити у овом правцу. Цркв. општине великом већином су у том погледу у реду.

Завршни годишњи рачуни и записници скупшт. седница, у већини општина уредно се подносе на преглед. Има међу тим општинама, где тога нема, и где се то мора изриком захтевати.

Радосно јавља још овај епархијски администр. одбор и то, да је год. 1888. основан епархијски фонд до данас на 35.797 фор. 07 нов. а. вр. нарастао. У осталом ово је као засебан предмет на дневни ред данашњег заседања стављен. Што се тиче епарх. манастира, не може се прећутати, да је манастир Месић јако посрнуо, шума му опустошена, земља исплакана, задужен, тако, да ће приличан број година протећи, док позитиван резултат показати буде могао. Манастир Војловица и ако не напредује, пошто му поплава и поред скупоплаћених долми скоро сваке године велике штете наноси, и не назадује. Манастир Златица у незгодном је положају док не истече уговор што је год. 1850. склопљен са прњаворцима. Манастир Базјаш ограничива се данас само на цркву.

Гледе промене епарх. чиновничког особља част нам је приметити, да се овај административни одбор са овоодносним делом извештаја пречасне епарх. конзисторије потпуно слаже.

Јављајући на завршетку, да су од чланова, који су 30. октобра 1897. године изабрани оставке на чланству поднели: г.г. Алекс. Стојадиновић, окр. протопрезвитер вршачки и Мила Ђорђевић трговац у Вршцу, те би се на њихова места друга лица имала изабрати: нека нам је слободно замолити славну скупштину, да овај извештај на знање узме.

Из плен. седнице епах. административног одбора, у Вршцу 16. (28.) јануара 1898. држане.

Гаврил, с. р.

Одмеривање еквивалента.

Ради смо да упозоримо како наше свештенство, тако и црквене општине, које имају каквог земаљског поседа, још на неке околности, које се тичу одмеривања еквивалента на *парохијске сесије*, односно на *црквено-општинске земаљске поседе*. Упозорити их баш сада, потребно је стога, што баш са овом 1898. годином почиње на ново десетогодишњи период времена, за који се еквивалент одмерује. А ове су те околности, које

треба сваки свештеник да има на уму приликом испуњавања исказница о своме поседу еквиваленту подложном:

Основ за одмеривање еквивалента на земљу служи *права вредност* дотичног земљишта. А та се права вредност пронађе, ако се *чисти катастерски доходак*, који је у сваком катастерском листу о дотичном поседу означен, помножи са 20. Од тако пронађене *праве вредности* плаћа се у име еквивалента 0.4%. Али, у смислу 23. §. XXVI. 3. чл. из године 1881. има се приликом распореза еквивалента, одбити од *катастерског чистог дохотка* 30% у име земљорастеретне пристојбе (*földtermen tesitési járulék*); а за тим пристојба она, коју неко *друштву* каквог за *регулisaње вода или обезбеђење од поплаве* плаћа, има се такође, у смислу 6. и 8. §. XLII. 3. чл. од 1881. год., од чистог катастерског дохотка одбити; по одбитку тога двога од чистог катастерског дохотка, онај остатак, помножен са 20, служи као основ за одмеривање еквивалента. На пример. Чист катастерски доходак моје парохијске сесије јесте 293 фор. 48 новчића. Када од овог одбијем 30%, што чини 88 фор. 04 новчића, остаће ми 205 фор. 44 нов., а за тим одбијем још 45 ф. 67 н. што потиском друштву годишње плаћам и 13 фор. 03. нов. што друштву за регулisaње аранке плаћам, те ће ми остати још 146 фор. 74 новчића. Ова последња свота помножена са 20 чини 2734 фор. 80 новчића, и то је основ за распорез еквивалента. ако од овог изнађем 0.4% добићу 11 фор. 74 новчића, као своту, коју у име еквивалента годишње имам да плаћам. — Ако дакле који свештеник увиди; да приликом распореза или одмерања еквивалента на његову парохијску сесију, нису узета у обзир овде приведена законска наређења, него да му је већи еквивалент распорезан, то нека благовремено, а то је још само до краја месеца марта т. г., код свога ереског порезног звања потражи, да му се еквивалент у овом смислу смањи. Ако пропусти ово учинити који свештеник још до краја марта месеца, онда ће и у будуће за 10 година морати плаћати онолико, колико је за прошлих 10 година у име еквивалента плаћао. Приликом оваког потраживања треба сваки да сведочи са сведоцбом од стране друштва, коме пристојбу за регулisaње вода плаћа, а коју сведоцбу дотично друштво, на захтевање, без биљега издаје, да његова земља заиста лежи у подручју поплави изложеном.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Иста сведоџба мора садржавати и то: колико дотични друштву у име пристојбе плаћа, као и то: да ли је та пристојба, приликом установљења чистог катастерског дохода, већ узета у обзир, т. ј. да ли је можда та пристојба већ у самом катастерском листу од чистог дохотка одбијена. Разуме се, да се ово што се тиче регулација вода и пристојби за исто, тиче само оних посела, где таква друштва постоје и где је земља у ту сврху пристојбом оптерећена.

У Мокрину 10. (22.) фебруара 1898.

јереј Григорије Стајић.

ЛИСТАК.

БЕЛЕШКЕ.

(Његова Светост) преузв. г. патријарх *Георгије* вратио се у своју резиденцију из Будимпеште у прошли уторак, вечерним брзим возом.

(Впреч. г. архимандрит *Лукијан Богдановић*.) новоизабрани епископ Будимски, положио је у руке Његова Величанства заклетву своју у прошли понедељак, у присуству краљ. коморника грофа Аладара Андрашија и министра просвете Влашића. Заклетву је читао министарски саветник Емануило Мадач.

(Посвећење) новоизабраног епископа Будимског впреч. и високодостојног господина архимандрита *Лукијана Богдановића* биће 1. (13.) марта о. г. у Карловцима.

(† Митрополит *Михаило*.) У прошлу недељу, 8 фебруара, опојано је и сарањено тело блаженопокојног Митрополита *Михаила* у саборној цркви Београдској, у женској препрати са северне стране. Укоп је био потпуно свечан, извршен на државни трошак, уз саучешће целе Србије. Укопу су присуствовали краљ Александар и отац његов, заступник руског цара Некљудов, дипломатски кор, сви министри, државни саветници, виши официри и остали чиновници и госпоштина, изасланици из унутрашњости и заступници разних друштава.

Пре опела служена је архијерејска литургија. При опелу началствовао је Тимочки епископ преосвештени г. *Мелентије*, уз саслужбу Нишког епископа, преосвештеног г. *Инокентија* и преосвештене г. г. умировљених епископа *Димитрија* и *Никанора*, те преко стотине осталих свештеника, међу којима и изасланици Његове Светости преузвишеног господина нашег Патријарха *Георгија*: синђел *Димитрије Бран-*

ковић и протођакон *Данило Пантелић*, те протојереји *Јован Вучковић* и *Јован Јеремић*.

Литургија је отпочета у 8 сахати, а укоп завршен у 1 сат час после подне. Саборна црква је била сва, осим краљевских столова, застрта црнилом.

После петог прочитаног Јеванђеља прочитао је са амвона преосв. епископ г. *Инокентије* врло леп и дирљив говор.

По свршеном опелу скинули су са катафалка ковчег са покојником и изнели на западна врата: два епископа, два министра, председници: Народне скупштине, Државног Савета, Касације, Главне Контроле, општине Београдске, ректори Велике Школе и Богословије, и поставили га пред црквом на спремно постоље. Одмах по томе говорио је са, црнилом застрте, говорнице министар просвете и црквених послова г. *Андра Ворђевић*; а при обносу око храма ректор Богословије *Јеврем Илић*, пред западним вратима.

После свршеног обноса унели су у цркву ковчег и спустили у гробницу: два Архијереја данашњи и пређашњи министри просвете и црквених послова и неколицина вишег свештенства. Пред саборном црквом, односно пред митрополијском резиденцијом и у улици са северне стране цркви, стајала је упарађена војска са војничком музиком. После свршеног обноса избацила је сва војска плотун.

У 1½2 после подне давано је у просторијама резиденције подушје великом покојнику, при којем су учествовали сви преосвештени епископи, министри активни и многи на расположењу, руског цара заступник *Некљудов* са секретаром *Нелидовом*, свештенство и друге многе званице. Преосвештени епископ г. *Мелентије* учинио је блаженопокојном Митрополиту спомен у језгровитом говору, а тако исто и г. *Панша Срећковић*.

До повратка преосвештеног епископа *Жичког* г. *Саве*, из Атонске Горе, као најстаријег од епископа, постављен је био администратором Митрополије преосв. епископ *Тимочки* г. *Мелентије*. У прошли понедељак је стигао у Београд преосв. г. епископ *Сава* и преузео ту администрацију.

Блаженопокојни Митрополит *Михаило* оставио је иза себе писмено завештање (тестамент) са својом оставином, која износи, што у готовини, што, у драгоцености и непокретно-

етима, преко 200 хиљада динара. Појединости завештања још нису познате. Извршиоцима завештања одредио је блаженопокојни: Панту Срећковића, државног саветника у пензији, Милоша Влајковића, свештеника и члана духовног суда и Јеврема А. Илића ректора Богословије.

Преосвештена г. г. епископи и остало свештенство, које је при погребу блаженопокојног Митрополита чинодјејствовало, а којима је по завештању одређена награда, решили су, да ту награду уступе одбору за подизање дечје болнице у Београду, што је заиста за похвалу.

Свештенство у Краљевини Србији, желећи дати видљива знака свога поштовања према дугогодишњем поглавару српске цркве и своје духовном оцу, намерава о своје трошку подићи високопреосвештеном покојнику надгробни споменик. Мисао о подизању тога споменика потекла је од чланова главнога одбора свештеничкога удружења. Утврђено је, да споменик буде у вредности од 10.000 динара, и да ту своту новаца скупи главни одбор свештеничкога удружења од свеколикога свештенства у Србији.

Слава великом Покојнику!

(Избор Митрополита) Већ данас, у недељу, обавиће се избор новог митрополита у Београду, у митрополитској резиденцији. Митрополита бира Изборни Сабор, а чланови су му:

1. сви чланови архијерејског Сабора (све владике);
2. сви архимандрити;
3. сви окружни протопрезвитери и протопрезвитер београдски;
4. председник министарског савета;
5. министар просвете;
6. председник и потпредседник Народне Скупштине, а ако Народна Скупштина није на окупу, председник и потпредседник последње Народне Скупштине, било редовне или велике;
7. председник Државног Савета;
8. „ Касационог Суда;
9. „ Главне Контроле;
10. Ректор Велике Школе; и
11. „ Богословије.

Председник је Изборног Сабора најстарији епископ по освећењу. Сабор се састаје на позив министра просвете.

Кад се конституише тај Сабор, онда, пошто сви чланови положи заклетву, приступа се избору, који се врши тајним гласањем. Митрополитом постаје онај,

који добије најмање $\frac{2}{3}$ гласова. Ако ни један не добије $\frac{2}{3}$ гласова, избор се одлаже на 4 дана, када изабрани треба да добије један глас више од половине.

Кад се сврши избор, саставља се протокол, који се подноси Краљу на одобрење, и онда се митрополит поставља указом на предлог министра просвете. После постављања, врше се извесне церемоније, којима се оглашује нови митрополит, и то се врши пред члановима Изборног Сабора.

У случају, да ни на другом избору не добије ни један више од половине гласова, одлаже се избор најдаље за пола године, а за то време врши дужност митрополита један од архијереја.

(Пронесена вест) о тобожињем умировљењу високопреосвештеног господина епископа Темшварског *Никанора Поповића* неистинита је.

(Архијерејезална Конзисторија) у седници својој од 28. јануара о. г., под председништвом Његове Светости, преузв. господина патријарха *Георгија*, решила је и ове предмете: Умировљени парох у Острову ереј Јован Јанковић и парох у Ривици јереј Константин Милутиновић убавестиће се о одлукама Саборског Одбора, којима им је стављена у течај, из јерархијског фонда, мировина од годишњих 400 фор. — Узети су на знање извештаји надлежних протопрезвитера, да је јереј Григорије А. Николић решен администрације парохије у Краљевцима, а уведен у парохију у Иригу, при цркви св. Теодоровској, пошто је претходно од исте парохије разрешен умировљени парох Стеван Миловић. Администрација парохије у Краљевцима поверена је о. Корнелију Будићу јеромонаху манастира Мале Ремете. — Администрација парохије у Нештину, упражњене смрћу пароха јереја Душана Ђорђевића, поверена је јеромонаху о. Михаилу Филиповићу, досадањем испомогачу реченог пароха. — Поводом извештаја о смрти јереја Саве Поповића пароха у Негославцима, поверена је администрација тамошње парохије досадањем испомогачу почившег пароха јеромонаху о. Севастијану Перићу, — а решено уједно, на исту парохију одмах расписати стечај. — На молбу новоизабраног пароха Шидског јереја М. М., дозвољено му је, из разлога у молби наведених, да наступање парохијског места у Шиду може одгодити до краја априла о. г., до тога пак времена имаће парохију, са тим местом скопчану, административати јереј Ж. Ђ., тамошњи системизовани парохијски помоћник, уз уживање половине парохијских прихода исте парохије, осим стана. — Решено је, на упражњену парохију у Моравићу расписати стечај. — Осим предмета дисциплинарне природе, донесене су четири пресуде у бракоразводним

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

чарницама, и то три које гласе на развод брака и једна на сажитије. —

(Епархијска скупштина у Вршцу) одржана је 5. фебруара о. г. у седницама пре и после подне, под председништвом Његова Високопреосвештенства, г. *епскопа Гаврила*. Осим осталих решени су и ови предмети: Донесен је пословник епархијске скупштине. — Члановима епархијске управе одређене су из епархијског фонда дневнице од 3 фор. кад долазе у седнице. — Претресани су извештаји о раду епархијских власти. (Извештај административног одбора доносимо напред у овом броју.) Приликом претреса о тим извештајима било је говора о многоме чему. — Оспособљеним учитељима установљен је минимум плате од 400 фор. — Решено је, да и епархијски школски одбор поднесе идућој скупштини свој пословник. — За ревизора рачунског изабран је већином гласова *Милош Станковић*, бележник из Рајића, а административном одбору остављено је, да одреди награду помоћнику ревизоровом. — За привременог епархијског бележника изабран је, једногласно, досадањи бележник јереј *Димитрије Јанковић*. — За конзисторијалног фишкала изабран је, једногласно, *Др. Коста Хаџи*. — За чланове административног одбора изабрани су накнадно и јереј *Јован Малушев* парох Вршачки и *Др. Славко Милетића* у епарх. школски одбор: протопрезвитерски капелан јереј *Петар Милић* и *др. Бр Илић*. Примљен је предложени пословни ред епарх. административног одбора.

(За професора на Рељевској Богословији) постављен је свршени богослов г. *Жарко Радоњић* из Мола, који је прошле недеље отпутовао на своје одређење, на којем му желимо успеха.

(1500-годишњица) 26. фебруара о. г. навршиће се 1500-годишњица, како је био хиротонисан и посвећен за архиепископа и патријарха Цариградског презвитер Антијохије — а после светитељ цркве Христове: св. Јован Златоуст.

(† Велимир Теодоровић) син неумрлог Кнеза Михаила Обреновића, умро је у Минхену и оставио сво своје имање — у вредности од два милиона динара — на просветне цели у Србији. Имовином том управљаће, по одредби завештаоца, Државни Савет. Слава врлом покојнику!

(Леп пример.) Црквена општина у Срп. Падеју одужила се лепо успомени некадањег свога свештеника, скоро умрлог пароха Негославачког јереја *Саве Поповића*. О томе јављају „Бранику“ из Падеја ово: Покојник беше најире у Срп. Падеју годину дана администратор и тамо се за то кратко

време показао и као свештеник и као човек, да је добар и похвале достојан. Своје свештеничке дужности је вршио савесно, а са народом је поступао као прави духовни отац. На глас о смрти поп-Савиној председник наше црквене општине, по договору с одбором, дао је покојника огласити и у доба упокоја му звонити. У главној седници цркв. скупштине, која је одржана после два дана, председник је по исцрпљеном дневном реду известио о смрти нашега бившега свештеника, на што је цела скупштина устајањем и узвицима: „Слава му!“ одала почаст сени покојниковој. Затим је по једногласном закључку стављена у записник туга за покојником и решено, да се удовици изрази саучешће, и да се прве недеље после св. литургије одржи парастос, што је и учињено 1. фебруара у присуству силнога народа. Тако се наша општина одужила сени свог доброг поп-Саве, чија ће лена успомена остати трајна у нашем месту.

(Ради обавештаја). Ко жели од управе српских народно-црквених фондова у Карловцима на уплаћени јој новац намиру — треба да пошаље или билег или новац за билег по II скали, а уједно и 5 новч. за поштарину Без билега се намира нико не издаје.

(Исправак.) У белешци: † Митрополит Михаило, у прошлом броју о. л., поткрала се погрешка „помазао је св. миром“, а треба „помазао је јелејем“, што се овим исправља.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Бр. 2518. Е. К. 333 ex 1897.

7. 3—3

Е Д И К Т.

Позивље се Милета Кукић, кбр. 55 из Тржића I. парохије приммиљанске, политичке општине приммиљанске, котара слуњскога, жуаније Модрушко-ријечке, да се у року од шест мјесеци овој епархијској Конзисторији било писмено, било главом пријави. Не пријави ли се, бракоразводна парница, коју је његова жена Анђелија против њега овђе отпочела, наставиће се и довршити и без њега.

Из сједнице Епарх. Конзисторије, држане у Плашком, 11. (23.) децембра 1897.

Михаил
Епископ.

С Т Е Ч А Ј.

15 1--3

На упражњено учитељско место у Товаришеву (Бач Водршка жупанија) овим се стечај расписује. Са истим местом скопчана је годишња плата од 360 фор. а вр.; у име пофторне школе 40 фор. а. вр.; у име перовођства 30 фор. а. вр.; од погребца где буде позван 1 фор. а. вр.; зим-

ваки огрев, осим тога слободан стан -- састојећи се из две собе, једне кујне, коморе, штале и баште.

Изабрани учитељ предаваће у оним разредима, које му овомесни црквено-школски одбор додели. У дужност спада новоизабраном учитељу: при сваком богослужењу у цркви у левој певници појати, школску децу у црквеном пјенију обучавати, све школеком уредбом прописане предмете у школи предавати.

У обзир се узимају само они компетенти, који су из мађарског језика испит положили; а првенство имају они, који се и лично представе.

Рок пријаве траје до 22. марта (3. априла) када ће се и избор обавити.

Молбенице ваља упутити потписаном школском председнику.

Из седнице месног школ. одбора у Товаришеву 8. (20.) фебруара 1898 г.

Перовођа:

Милан А. Чешњар
привр. учитељ.

Школ. председник:

Лазар Милићев

Ad K. 93 34 ex 1998

14 2-3

СТЕЧАЈ.

На упражњену парохију I. разреда у Турији овим се расписује стечај с том примедбом, да се на истој налази у својству администратора лични помоћник пок. пароха, који остаје у жи-

вању зајемчених му §. 20-тим I. Б. прев. кр. рескрипта од 10 авг. 1868 год. берива све догле док му се друго место опредељења не нађе.

Компетенти имају своје добро инструиране молбенице путем предпостављених им власти у року од 6 недеља (рачунајући од првог уврштења у „Српском Сиону“) овамо поднети.

Из седнице епарх конзисторије бачке држане у Новом Саду 26. јануара (7. фебруара 1898.

Председништво.

Бр. Е. К. 6 ex 1898.

12 2-3

СТЕЧАЈ

се расписује на парохију I. разреда у Јошанима, протопрезвитерата кореничкога.

Рок пријављивању до 12. (24.) Марта 1898.

Из сједнице Епар. Конзисторије, држане у Пашком, 22. Јануара 1898.

Михаило
Епископ.

Бр. Е. К. 4 ex 1898.

13 2-3

СТЕЧАЈ

се расписује на парохију I. разреда у Црквеном Боку, у протопрезвитерату петрињском.

Рок пријавама до 12. (24.) Марта 1898.

Из сједнице Епарх. Конзисторије, држане у Пашком, 22. Јануара 1898.

Михаило
Епископ.

ДРУГИ ОГЛАСИ.

ХРИШЋАНСКО-ПОЗЛАТАРСКИ АТЕЉЕ

ЗА СРПСКУ ПРАВОСЛАВНУ ЦРКВЕНУ УМЕТНОСТ
Дунавска улица **НОВИ САД**, Дунавска улица
КОД „ЗЛАТНОГ КРСТА“

Одежда од
лампаса
по 45 фор.

Барјака
црвених

Лампаса и
броката на
стоваришту
по најјефтинијој
цени

Јавља сл. срп. правосл. Црквеним Општинама, да је по врло повољним условима, набавио у Француској једну већу партију броката, те је у стању нај јефтиније послужити црквене општине са **одеждама од лампаса** (Goldreich) са ценом од 45 фор. па на више; барјака и др.

Даље препоручује своје сопствене израде као фабрика и стручњак за сваковрне цркв. послове и цркв. утвари. Поставља нове дрворезне иконостасе, Христове гробове, тронове са и без икона, а прима да позлађује старе и већ постојеће као и да очисти и обнови иконе. Имам на стоваришту црквених утвари, **рипида, кандила, путира, петохљебница, чирака, кадионица, ђивота, венчаница, ручних крстова**, за цркву полијелеја од шлифована кристали, као и од бронзе и гвожђа са позлатом. Затим: **литија**, школских и свих задружних **застава**, сваковрсних светлих и црних **одежда, барјака, неба, дверских и транспарних застирача, стихара**, за преч. г. г. свештенике **плавих и црвених појасева, икона на плеху (целиваче) и на платну, плаштаница, целивача на плеху (каширано) по 1 фор. 60 нов**, **оквира за целиваче иконе**, све уз **солидну послугу и стручњачку цену**. На захтевање шаљем мустре с предрачуном за веће црквене послове. Примам старе путире на позлату, као и рипиде и друге црквене утвари. — Због тескобног простора у мојој радњи имам на продају готове тронове Матере Божије и владичанске, те их препоручујем слав. општинама, које их требају, а дајем их по најумеренију цену и на отплату.

Шаљем мустре на захтев.

1-6

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом табаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч

Штампа: Српске Манастирске Штампарнице у Ср. Карловцима.